

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2017. november 9.*

„Előzetes döntéshozatal – Fizetéseképtelenségi eljárás – 1346/2000/EK rendelet – Joghatósággal rendelkező bíróság – Fizetéseképtelenségi eljárás keretében indított tisztességtelen versenymagatartás miatti kereset – A fizetéseképtelenségi eljárás alá vont társaság tevékenységi ágát átvevő kedvezményezettrel szemben valamely más tagállamban székhellyel rendelkező társaság által indított kereset – A fizetéseképtelenségi eljárással semmilyen összefüggésben nem álló kereset, vagy pedig közvetlenül ezen eljárás alapján indult, ahhoz szorosan kapcsolódó kereset”

A C-641/16. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Cour de cassation (semmitőszék, Franciaország) a Bírósághoz 2016. december 12-én érkezett, 2016. november 29-i határozatával terjesztett elő

a **Tünkers France**,

a **Tünkers Maschinenbau GmbH**

és

az **Expert France**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök (előadó), C. G. Fernlund, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev és E. Regan bírák,

főtanácsnok: E. Tanchev,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Tünkers Maschinenbau GmbH és a Tünkers France képviseletében J.-J. Gatineau és C. Fattaccini avocats,
- a francia kormány képviseletében D. Colas, E. de Moustier és E. Armoet, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: francia.

– az Európai Bizottság képviselőjében M. Heller és M. Wilderspin, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet (HL 2000. L 160., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 191. o.; helyesbítés: HL 2006. L 234., 43. o.) 3. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Tünkers France (a továbbiakban: TF) és a Tünkers Maschinenbau GmbH (a továbbiakban: TM), valamint az Expert France között, ez utóbbi társaság által a TM-mel és a TF-fel szemben indított tisztességtelen versenymagatartás miatti felelősség megállapítása iránti kereset tárgyában folyó peres eljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az 1346/2000 rendelet

- 3 Az 1346/2000 rendelet (4), (6) és (7) preambulumbekzdése kimondja:

„(4) A belső piac megfelelő működéséhez szükséges az olyan körülményeket elkerülni, amelyek arra ösztönzik a feleket, hogy kedvezőbb jogi helyzet elérése érdekében a vagyonukat vagy a bírósági eljárást egyik tagállamból a másikba helyezték (ún. »forum shopping«).

[...]

- (6) Az arányosság elvének megfelelően ennek a rendeletnek a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása tekintetében irányadó joghatósági rendelkezésekre kell korlátozódnia, valamint olyan határozatokra, amelyeket közvetlenül a fizetéseképtelenségi eljárás alapján hoznak, és amelyek szorosan kapcsolódnak az ilyen eljáráshoz. Ezenkívül e rendeletnek rendelkezéseket kell tartalmaznia e határozatok és az alkalmazandó jogszabályok elismerésére vonatkozóan, amelyek szintén megfelelnek ennek az alapelvnek.
  - (7) A fizetéseképtelen vállalkozások vagy más jogi személyek felszámolására, bírósági megállapodásokra, egyezségekre és hasonló eljárásokra vonatkozó fizetéseképtelenségi eljárások nem tartoznak a csatlakozási okmányokkal módosított, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló 1968. évi Brüsszeli Egyezmény hatálya alá.”
- 4 E rendelet 3. cikkének (1) bekezdése a következőképpen szól:

„A fizetéseképtelenségi eljárás megindítására azon tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal, amelynek területén az adós fő érdekeltégei találhatók [helyesen: az adós fő érdekeltégeinek központja található]. Társaság vagy jogi személy esetén az ellenkező bizonyításáig a létesítő okirat szerinti székhelyet kell tekinteni a fő érdekeltégek központjának.”

A 44/2001/EK rendelet

- 5 A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.; helyesbítés: HL 2006. L 242., 6. o.) (7) és (19) preambulumbekzdése kimondja:

„(7) E rendelet hatályának – egyes, pontosan meghatározott ügyektől eltekintve – ki kell terjednie valamennyi jelentős polgári és kereskedelmi ügytípusra.

[...]

(19) Biztosítani kell a Brüsszeli Egyezmény és e rendelet közötti folytonosságot, ennek érdekében átmeneti rendelkezéseket kell megállapítani. Ugyanez a folytonossági követelmény vonatkozik a Brüsszeli Egyezménynek az Európai Közösségek Bírósága általi értelmezésére is, és az e rendelet hatálybalépésekor folyamatban lévő ügyekben is az 1971-es Jegyzőkönyvet kell alkalmazni.”

- 6 A 44/2001 rendelet 1. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) E rendeletet polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni a bíróság jellegére való tekintet nélkül. E rendelet nem terjed ki különösen az adó-, vám- vagy közigazgatási ügyekre.

(2) E rendelet nem vonatkozik:

- a) természetes személyek személyi állapotára, jog- és cselekvőképességére, házassági vagyoni jogra, végrendeletre és öröklésre;
- b) csődeljárásra, kényszeregyezésre és hasonló eljárásokra;
- c) szociális biztonságra;
- d) választott bíraskodásra.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 7 Az Expert Maschinenbau GmbH német jog hatálya alá tartozó társaság tevékenysége gépjárműipari eszközök gyártására terjedt ki, amely eszközök franciaországi forgalmazásával kizárólagos jelleggel az Expert France-ot bízta meg.
- 8 2006. július 14-én az Amtsgericht Darmstadt (darmstadti helyi bíróság, Németország) fizetésképtelenségi eljárást indított az Expert Maschinenbau-val szemben, és felszámolóbiztost jelölt ki.
- 9 2006. szeptember 13-án a felszámolóbiztos ideiglenes átruházási megállapodást kötött a TM-mel, amely az Expert Maschinenbau egyik tevékenységi ágának ez utóbbi általi átvételéről rendelkezett. 2006. szeptember 22-én a felszámolóbiztos az említett tevékenységi ágazatot átengedte a Wetzel Fahrzeugbau GmbH nevű, német jog hatálya alá tartozó társaság, a TM leányvállalata részére.
- 10 2006. szeptember 19-i, 2006. szeptember 24-i és 2006. október 27-i leveleivel a TM – mint az Expert Maschinenbau kedvezményezettje – értesítette az Expert France ügyfeleit, hogy ezentúl rendeléseiket neki küldjék meg.

- 11 Az Expert France, amely e lépést tisztességtelen versenymagatartásnak tartotta, 2013. február 25-én tisztességtelen versenycelemek miatti felelősség megállapítása iránt a tribunal de commerce de Paris (párizsi kereskedelmi bíróság, Franciaország) elé idéztette a TM-et és a TF-et.
- 12 A TM és a TF, az 1346/2000 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésére alapítva érvelését, nem ismerte el a bíróság joghatóságát, és arra hivatkozott, hogy a jogvita az Amtsgericht Darmstadt (darmstadti helyi bíróság) mint az Expert Maschinenbau-val szembeni fizetésektelenségi eljárást megindító bíróság joghatósága alá tartozik.
- 13 A tribunal de commerce de Paris (párizsi kereskedelmi bíróság) 2013. november 8-i ítéletével elutasította a joghatóság hiányára alapított kifogást, amely ítéletet a cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság, Franciaország) a 2014. június 19-i ítéletével helybenhagyott. A TM és a TF felülvizsgálati kérelmet nyújtott be ezen ítélettel szemben a kérdést előterjesztő bírósághoz. Arra hivatkoztak, hogy a tisztességtelen versenymagatartás miatti felelősség megállapítása iránti kereset elbírálására joghatósággal rendelkező bíróság, mivel e kereset alapját közvetlenül a fizetésektelenségi eljárás képezi, az a bíróság, amely e fizetésektelenségi eljárást megindította.
- 14 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei támadtak a fizetésektelenségi eljárást megindító bíróság joghatóságának terjedelmét illetően, az 1346/2000 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésében foglalt erre vonatkozó rendelkezések alapján, egészen konkrétan pedig arra a kérdésre szeretne választ kapni, hogy egy fizetésektelen társaság leányvállalata által indított tisztességtelen versenymagatartás miatti kereset olyan keresetnek minősül-e, amelynek alapja közvetlenül a fizetésektelenségi eljárás, amelyhez szorosan kapcsolódik.
- 15 E körülmények között a Cour de cassation (semmitőszék, Franciaország) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni [az 1346/2000 rendelet] 3. cikkét, hogy kizárólag a fizetésektelenségi eljárást megindító bíróság joghatósága alá tartozik az a felelősség megállapítása iránti kereset, amelyben azt rótták fel a fizetésektelenségi eljárás keretében megszerzett tevékenységi ág kedvezményezettjének, hogy tévesen jelent meg az adós által előállított cikkek kizárólagos forgalmazójaként?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 16 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolásához meg kell határozni azon bíróság joghatóságának terjedelmét, amely az 1346/2000 rendelet 3. cikke (1) bekezdése értelmében vett fizetésektelenségi eljárást megindította, hiszen a polgári és kereskedelmi ügyekben alkalmazandó 44/2001 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének b) pontja kizárja a hatálya alól a „csődeljárásokat, a kényszeregyezségeket és a hasonló eljárásokat”.
- 17 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy – többek között a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i egyezményre (HL 1972. L 299., 32. o.) vonatkozó előkészítő munkákra támaszkodva, amely Egyezmény szövege helyébe a 44/2001 rendelet lépett – a Bíróság megállapította, hogy ez utóbbi rendeletet és az 1346/2000 rendeletet úgy kell értelmezni, hogy elkerülhető legyen az e szövegek által kimondott jogi szabályok közötti átfedés és bármiféle joghézag. Így a 44/2001 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján az e rendelet hatálya alól a „csődeljárásra, kényszeregyezésre és hasonló eljárásokra” vonatkozóként kizárt keresetek az 1346/2000 rendelet hatálya alá tartoznak. Ezzel párhuzamosan az 1346/2000 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének hatálya alá nem tartozó keresetek a 44/2001 rendelet hatálya alá tartoznak (2014. szeptember 4-i Nickel & Goeldner Spedition ítélet, C-157/13, EU:C:2014:2145, 21. pont).

- 18 A Bíróság megjegyezte továbbá, hogy amint többek között a 44/2001 rendelet (7) preambulumbekzdése is jelzi, az uniós jogalkotó szándéka arra irányult, hogy az e rendelet 1. cikkének (1) bekezdésében szereplő „polgári és kereskedelmi ügyekben” fogalmat tág értelemben határozza meg, és ebből következően széles tárgyi hatályt jelöljön ki a rendelet számára. Ezzel szemben az 1346/2000 rendelet hatályát annak (6) preambulumbekzdésének megfelelően nem lehet kiterjesztően értelmezni (2014. szeptember 4-i Nickel & Goeldner Spedition ítélet, C-157/13, EU:C:2014:2145, 22. pont).
- 19 Ezen elvek alapján a Bíróság megállapította, hogy csak az olyan keresetek vannak kizárva az 44/2001 rendelet hatálya alól, amelyek közvetlenül a fizetésképtelenségi eljárásból adódnak, illetve szorosan ilyen eljáráshoz kapcsolódnak. Következésképpen kizárólag e keresetek tartoznak az 1346/2000 rendelet hatálya alá (2014. szeptember 4-i Nickel & Goeldner Spedition ítélet, C-157/13, EU:C:2014:2145, 23. pont).
- 20 Márpedig az 1346/2000 rendelet (6) preambulumbekzdése éppen ugyanezen kritériumot veszi át e rendelet tárgyának körülhatárolásához. Ugyanis e preambulumbekzdés szerint az említett rendeletnek a fizetésképtelenségi eljárás megindítása tekintetében irányadó joghatósági rendelkezésekre kell korlátozódnia, valamint az olyan határozatokra, amelyeket közvetlenül a fizetésképtelenségi eljárás alapján hoznak, és amelyek szorosan kapcsolódnak az ilyen eljáráshoz.
- 21 Ebben az összefüggésben, az előbbi megfontolásokra figyelemmel, meg kell határozni, hogy egy olyan tisztességtelen versenymagatartás miatti felelősség megállapítása iránti kereset, mint az alapügy tárgyát képező kereset, megfelel-e ezen kettős kritériumnak.
- 22 Az első kritériumot illetően emlékeztetni kell arra, hogy annak eldöntésénél, hogy egy adott kereset alapját közvetlenül valamely fizetésképtelenségi eljárás képezi-e, amely elemet a Bíróság azon jogterület beazonosításához alkalmaz, amelyre e kereset tartozik, nem azon eljárási háttér az irányadó, amelybe e kereset illeszkedik, hanem a kereset jogalapja. E megközelítés szerint azt kell megvizsgálni, hogy a kereset alapjául szolgáló jog vagy kötelezettség a polgári és kereskedelmi jog általános szabályaiban, vagy pedig a fizetésképtelenségi eljárások eltérést engedő, különös szabályaiban gyökerezik-e (2014. szeptember 4-i Nickel & Goeldner Spedition ítélet, C-157/13, EU:C:2014:2145, 27. pont).
- 23 A jelen esetben a kérdést előterjesztő bíróság megállapításaiból az derül ki, hogy az alapügybeli kereset a TM és a TF mint valamely fizetésképtelenségi eljárásban egy tevékenységi ágat átvevő kedvezményezett(ek) felelősségének felvetésére irányul, az állítólagosan az Expert France érdekeit sértő tisztességtelen versenymagatartás megvalósítása miatt. E kereset keretében az Expert France nem az Amtsgericht Darmstadt (darmstadti helyi bíróság) által megindított fizetésképtelenségi eljárás keretében történt engedményezés (átruházás) érvényességét vitatja, csupán azt a körülményt kifogásolja, hogy a TM azzal, hogy kapcsolatba lépett az Expert France ügyfeleivel és megkérte őket arra, hogy megrendeléseiket közvetlenül neki küldjék meg, megpróbálta kisajátítani az ő ügyfélkörét, megsértve ezzel az ő érdekeit.
- 24 Kétségtelen, hogy a 2009. július 2-i SCT Industri ítéletben (C-111/08, EU:C:2009:419, 33. pont) a Bíróság korábban már kimondta, hogy a valamely fizetésképtelenségi eljárás keretében történt üzletrész-átruházásokat vitató keresetek az 1346/2000 rendelet hatálya alá tartoznak.
- 25 Mindazonáltal, az említett ítélet alapját képező üggyől eltérően – amelyben azt rótták fel az üzletrészeket átruházó felszámolóknak, hogy nem élt a kollektív eljárásokra irányadó nemzeti jogi rendelkezések által számára kifejezetten biztosított előjogával – az alapügy tárgyát képező jogvita a kedvezményezett által tanúsított magatartással kapcsolatos.

- 26 Egyébként az Expert France kizárólag a saját érdekei védelmében járt el, és nem az említett fizetésképtelenségi eljárás hitelezőinek érdekei védelmében. Végül, e keresetet a TM és a TF ellen indították, amely társaságok magatartására más szabályok irányadók, mint a fizetésképtelenségi eljárásban alkalmazandó szabályok. Ily módon az ilyen kereset esetleges következményeinek nem lehet semmiféle kihatása a fizetésképtelenségi eljárásra.
- 27 Ennélfogva azt kell megállapítani, hogy a tisztességtelen versenymagatartás miatti felelősség megállapítása iránti olyan keresetindítás, mint az alapügy tárgyát képező keresetindítás, eltérő jellegű és az alapját nem a fizetésképtelenségi eljárásokra jellemző különös szabályok képezik.
- 28 Ami a jelen ítélet 20. pontjában említett második kritériumot illeti, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a bírósági eljárás és a fizetésképtelenségi eljárás között fennálló kapcsolat erőssége a döntő annak meghatározásakor, hogy a 44/2001 rendelet 1. cikke (2) bekezdésének b) pontjában szereplő kivétel alkalmazható-e (2009. július 2-i SCT Industri ítélet, C-111/08, EU:C:2009:419, 25. pont).
- 29 Kétségtelen, hogy az alapügyben a felelősség megállapítása iránti keresetet a TM-mel szemben indították, amely egy fizetésképtelenségi eljárás keretében vált egy tevékenységi ág kedvezményezettjévé. Ugyanakkor, a megszerzett jog, miután bekerül a kedvezményezett társasági vagyonába, nem állhat továbbra is minden esetben közvetlen kapcsolatban az adós fizetésképtelenségével.
- 30 Ebben az összefüggésben, még ha az alapügy tárgyát képező kereset és az Expert Maschinenbau tekintetében folyó fizetésképtelenségi eljárás közötti kapcsolat fennállása nem is vitatható, e kapcsolat nem tűnik kellőképpen közvetlennek vagy szorosnak ahhoz, hogy a 44/2001 rendelet alkalmazását kizárjuk, és ennek következtében az 1346/2000 rendeletet alkalmazzuk.
- 31 Az előző megállapításokra tekintettel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1346/2000 rendelet 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy nem tartozik a fizetésképtelenségi eljárást megindító bíróság joghatósága alá annak a tisztességtelen versenymagatartás miatti felelősség megállapítása iránti keresetnek az elbírálása, amelyben azt rótták fel a fizetésképtelenségi eljárás keretében megszerzett tevékenységi ág kedvezményezettjének, hogy tévesen jelent meg az adós által előállított cikkek kizárólagos forgalmazójaként.

A költségekről

- 32 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A fizetésképtelenségi eljárásról szóló, 2000. május 29-i 1346/2000/EK tanácsi rendelet 3. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy nem tartozik a fizetésképtelenségi eljárást megindító bíróság joghatósága alá annak a tisztességtelen versenymagatartás miatti felelősség megállapítása iránti keresetnek az elbírálása, amelyben azt rótták fel a fizetésképtelenségi eljárás keretében megszerzett tevékenységi ág kedvezményezettjének, hogy tévesen jelent meg az adós által előállított cikkek kizárólagos forgalmazójaként.

Aláírások